

Strateški načrt

Programa DORA 2015-2020

Marec 2015

POVZETEK

Strateški načrt programa DORA 2015-2020 opredeljuje dopolnjen in spremenjen koncept Državnega presejalnega programa za raka dojk DORA za obdobje naslednjih 5 let.

Onkološki inštitut Ljubljana je kot nosilec programa DORA avgusta 2014 imenoval začasni Strokovni svet programa, ki je bil zadolžen za pripravo pričujočega strateškega načrta. Ta strateški načrt je bil pripravljen zato, ker so se pokazale potrebe po reviziji prvotnega koncepta programa in tudi njegovega načrta širitve na območje celotne Slovenije v primerjavi s predlogom, ki je bil na Zdravstvenem svetu sprejet leta 2007.

Onkološki inštitut Ljubljana je k pripravi izhodišč strateškega načrta povabil tudi druge deležnike, saj se zaveda pomena usklajenega in celovitega pristopa k širitvi programa DORA.

Pričujoči Strateški načrt programa DORA 2015-2020 opredeljuje cilje, poslanstvo in vizijo programa DORA v letih od 2015 do 2020. Opredeljuje tudi koncept programa in določa posamezne akterje in njihove odgovornosti.

KAZALO

1. Namen dokumenta	4
2. Formalna navodila	4
3. Povzetek razvoja programa	4
4. Smisli	5
5. Cilji	6
6. Koncept programa: akterji in odgovornosti	7

1. Namen dokumenta

Namen *Strateškega načrta programa DORA 2015-2020* je definirati spremenjen koncept Državnega presejalnega programa za raka dojk DORA v primerjavi s sistemom presejanja, ki ga je potrdil Zdravstveni svet leta 2007 in je ob dveh Presejalno-diagnostičnih enotah (Ljubljana, Maribor) predvideval izvajanje programa po celotni Sloveniji s 4-6 mobilnimi enotami. S širitvijo programa DORA se postopoma ukinja tudi oportunistično presejanje; to ukinjanje ni predmet tega načrta.

Ta strateški načrt opredeljuje cilje, poslanstvo in vizijo programa DORA v letih od 2015 do 2020. Opredeljuje tudi koncept programa in določa posamezne akterje in njihove odgovornosti.

2. Formalna navodila

Decembra 2003 je Svet EU priporočil državam članicam, da do leta 2008 vzpostavijo program, ki bo za 25 % zmanjšal umrljivost za rakom dojk v Evropski uniji in zmanjšal razlike v preživetju bolnic med državami na 5 %. Program DORA deluje v Sloveniji od leta 2008 v skladu z **Evropskimi priporočili za zagotovitev kakovosti presejanja in diagnostike raka dojk**.

V Sloveniji se ob DORI sočasno izvaja tudi oportunistično presejanje, ki pa ne zagotavlja tako visokih standardov, kot so opredeljene v Evropskih smernicah. Pravico do zgodnjega odkrivanja raka dojk v Sloveniji iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja ureja 23. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

3. Povzetek razvoja programa (2008-2014)

DORA je organiziran populacijski preventivni program zgodnjega odkrivanja raka dojk za ženske v starosti od 50. do 69. leta z mamografijo, kjer so ženske vabljeni k sodelovanju vsaki dve leti.

Nosilec programa je Onkološki inštitut Ljubljana (v nadaljevanju: OIL).

Program DORA se na OIL izvaja od leta 2008. Leta 2008 in 2009 je presejanje potekalo v stacionarni enoti na OIL. Od 2010 naprej dodatno slikanje poteka tudi v dveh mobilnih enotah v večih krajih. Od leta 2013 poteka slikanje v okviru DORE v UKC Maribor, od leta 2014 pa tudi v ZD Ljubljana (Metelkova) in ZD Adolfa Drolca Maribor. Program se trenutno izvaja v dveh območnih enotah ZZZS, Ljubljana in Maribor.

Program DORA je informacijsko podprt z aplikacijo *DORA*. Omogoča spremljanje žensk v posameznih presejalnih krogih in redno spremljanje kazalnikov kakovosti programa. Od začetka vabljenja v program DORA (21. aprila 2008) do 31.12.2014 je bilo povabljenih 102.500 žensk, nekatere že večkrat (za več krogov), udeležba je bila 78 %, opravljenih je bilo 118.017 mamografij in odkritih 805 rakov.

4. Smisli

POSLANSTVO

Program DORA gradi nacionalno infrastrukturo, ki bo vsaki državljanke Slovenije iz ciljne populacije zagotovila avtomatičen in enakopraven dostop do sistema zgodnjega odkrivanja in pravočasne obravnave raka dojke.

VIZIJA

DORA bo imela ugled nacionalno pomembnega presejalnega programa, katerega cilj je zmanjševanje umrljivosti za rakom dojke. Program bo z zgodnjim odkrivanjem ter zgodnjim zdravljenjem raka zagotavljal boljšo prognozo bolezni in več let kakovostnega življenja žensk, pri katerih je bil rak ugotovljen.

Program bo ženskam iz ciljne populacije v nekaj letih zagotovil dostopnost pregledov in nadaljnje obravnave po vsej državi. Te ženske se bodo odzivale na vabila, saj bodo poznale pomen presejanja in bodo zadovoljne z obravnavo. Ženskam bo predstavljen kot njihova pravica in dolžnost za lastno zdravje. Program jim bo dajal občutek, da je za njihove potrebe na tem področju poskrbljeno na učinkovit in njim prijazen način. V programu DORA bodo videle eno od zagotovil za daljše in boljše življenje.

Program bodo zaradi doseganja merljivih učinkov podpirali vsi deležniki in bili za svoja področja tudi odgovorni. Prepoznan bo kot pomemben in potreben program, z vsebino in načinom izvajanja, ki sta jasna vsem.

Program DORA bo centralizirano strokovno voden in organiziran populacijski program. Upravljal ga bo nosilec programa s strokovnim ugledom in s transparentnim načinom delovanja. Regulator in financer programa bosta nosilcu programa zagotavljala podporno okolje za izvajanje njegovih nalog. Program DORA bosta nadzorovala in usmerjala Usmerjevalni odbor ter Strokovni svet, ki bosta skrbela tudi za njegovo dolgoročnost in uspešnost.

Program bo po učinkovitosti in kakovosti dosegal evropsko priznane standarde kakovosti in bo merljivo vplival na zmanjšanje umrljivosti za rakom dojke in na podaljšanje pričakovane življenjske dobe v Sloveniji. Dobre prakse programa bodo postale vir za prenos rešitev v ostale segmente javnega zdravstva.

Izvajalci programa bodo dobro poznali svoje vloge in odgovornost za uresničitev njegovega poslanstva. Strokovna javnost bo podpirala in spodbujala širitev programa DORA. Pri uresničevanju njegovih ciljev bodo sodelovali splošni zdravniki, ginekologi in drugi zdravstveni delavci v zdravstvenih domovih ter predstavniki civilne družbe.

Program DORA bo postopno in kontrolirano nadomestil oportunistično presejanje s tem, da bo povezovalno usklajeval zmogljivosti in izvajalce v Sloveniji.

VREDNOTE

- Dostopnost
- Kakovost upravljanja in izvajanja
- Transparentnost delovanja
- Strokovna odličnost
- Finančna urejenost
- Merljivost učinkov

KRITIČNI DEJAVNIKI

- Udeležba ciljne populacije
- Stroški izvajanja
- Uspešnost odkrivanja in zmanjšanje umrljivosti
- Povečanje uspešnosti zdravljenja
- Zadovoljstvo ciljne populacije
- Podpora družbe

5. Cilji

STRATEŠKI CILJI PROGRAMA V OBDOBJU 2015-2020:

1. Do leta 2016 razviti trajnostni sistem upravljanja in stabilno nacionalno infrastrukturo za učinkovito izvajanje programa DORA v skladu z opredeljenimi Evropskimi standardi kakovosti.
2. Do konca leta 2017 Slovenija doseže standard, ko vsaka ustrezna prebivalka med 50. in 69. letom starosti vsako drugo leto prejme osebno vabilo na pregled v njej najbližjo presejalno enoto DORE.
3. Do leta 2020 je povprečna dosežena udeležba v programu DORA v vsaki OE ZZZS več kot 70 %, 10 let po pokritju celotne populacije se zmanjša umrljivost za rakom dojke v presejani populaciji za 25 %, zadovoljstvo vključenih žensk pa presega povprečno zadovoljstvo v Evropski uniji.

6. Koncept programa: akterji in odgovornosti

USMERJEVALNI ODBOR

- Imenuje ga Minister za zdravje.
- Spremlja izvajanje uresničevanja ciljev programa DORA, vključno s finančnimi vidiki
- Obravnava predloge ukrepov *Strokovnega sveta* za povečanje uspešnosti programa
- Sestavljajo ga najmanj predstavniki *Ministrstva RS za zdravje, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije* in predstavniki NVO (nevladne organizacije).

UPRAVLJALEC

- Vodi program DORA ter je odgovoren za doseg ciljev programa
- Predlaga, strokovno nadzira in koordinira *Izvajalce*: predlaga primerne Izvajalce za izvajanje presejanja, strokovno nadzira doseganje njihovih rezultatov in v primeru neupoštevanja strokovnih standardov programa predlaga Usmerjevalnemu odboru izključitev Izvajalcev iz programa in imenovanje novih, nadomestnih Izvajalcev
- S Strokovnim svetom oblikuje koncept izvajanja programa
- Vzpostavi organizacijsko strukturo programa DORA
- Upravlja z računalniško aplikacijo (aplikacija DORA) in v sodelovanju z *Epidemiologijo in registrom raka* skrbi za delovanje centralnega sistema vabljenja s klicnim centrom ter za interpretacijo kazalnikov kakovosti – delovna enota Register DORA
- Načrtuje in razvija kapacitete (kadri, oprema, prostori)
- Organizira in izvaja izobraževanje kadrov
- Skrbi za ozaveščanje strokovne ter splošne javnosti in za informiranje ciljne populacije
- Skrbi za kakovost storitve presejanja
- Skrbi za nadzor tehnične kakovosti
- Spremlja potek izvajanja programa in poroča Usmerjevalnemu odboru programa DORA

- Predlaga ukrepe za izboljšanje kakovosti oziroma učinkovitosti izvajanja programa
- Skupaj s Strokovnim svetom pripravlja program dela za 2 leti
- Upravljalca mora pridobiti dovoljenje za izvajanje sevalne dejavnosti presejalnega mamografskega slikanja, ki ga izda Uprava za varstvo pred sevanji (Ministrstvo za zdravje) na podlagi kadrovske ustreznosti in skladno s predpisi varstva pred sevanji

STROKOVNI SVET

- Je posvetovalno telo Upravljalca programa DORA, ki ga tudi imenuje
- Redno in operativno obravnava vsa strokovna vprašanja programa
- Poroča Usmerjevalnemu odboru DORA in zanj pripravlja strokovna poročila
- Skrbi za uresničevanje Evropskih strokovnih smernic za presejalni program raka dojke
- Predlaga strateške ukrepe za uresničenje nacionalnih ciljev
- Predlaga ukrepe za nadzorovan prehod iz oportunističnega presejanja
- Predlaga kriterije in indikatorje kakovosti za izvajanje programa in za izvajalce programa DORA (*Protokol za izvajalce*)
- Spremlja doseganje standardov kakovosti izvajalcev
- Opravlja strokovni nadzor nad opravljenim delom izvajalcev. Pripravi o tem poročilo za Usmerjevalni odbor
- Sestavljajo ga: radiolog, epidemiolog, radiolog, radiološki inženir, izvedenec medicinske fizike, informatik, predstavnik upravljalke enote, patolog in kirurg. Vodi ga Strokovni vodja programa DORA

REGULATOR

- To je Ministrstvo za zdravje
- Zagotavlja regulatorni okvir za izvajanje programa DORA
- Skozi sodelovanje v Usmerjevalnem odboru uveljavlja nacionalni interes in skrbi za nadzor in zadovoljiv finančni okvir za izvajanja programa
- Na podlagi Načrta širitve programa DORA 2015-2020 pripravi pravne pogoje za koordiniran prehod iz oportunističnega presejanja v organizirano presejanje
- Potrjuje izvajalce programa z umestitvijo v Splošni dogovor na podlagi petletnih načrtov širitve programa DORA

FINANCER

- Financer je ZZS
- Zagotavlja dolgoročno stabilnost in tekočo razpoložljivost finančnih virov za izvajanje programa
- Izvaja finančno-medicinski nadzor *Izvajalcev* in *Upravljalca programa*
- Sodeluje pri delovanju Usmerjevalnega odbora programa DORA
- *Upravljalcu* in *Izvajalcem* zagotavlja sredstva za izvajanje programa

IZVAJALEC

- Sledi v celoti upošteva protokole, ki jih določi *Upravljalca*
- Strokovno izvaja slikanje dojke
- 2 določena izvajalca izvajata tudi nadaljnjo obravnavo (OIL Ljubljana in UKC Maribor)
- Izvršuje dodeljene vloge s strani organov programa
- *Upravljalcu* poroča o izvajanju programa
- *Financerju* poroča o finančni porabi programa
- Uporablja aplikacijo DORA in s tem *Upravljalcu* avtomatsko poroča statistiko o izvajanju programa
- Omogoča izobraževanje kadra za delo v programu DORA
- Zagotavlja in vzdržuje tehnično infrastrukturo za izvajanje programa